

ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2026-2027

ΠΛΑΙΣΙΟ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ Γ΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Α΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	
ΕΒΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: Α΄ Τετράμηνο: 2 Β΄ Τετράμηνο: 3	ΜΗ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ:

1. Δειγματικό Υποστηρικτικό Υλικό ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ. Μέρος Α΄. (2018). Λευκωσία: Π.Ι.Κ. – Υ.Α.Π.
https://sch.cy/sm/435/archaia_ellinika_c_gymn_meros_a.pdf
2. Κείμενα και παιγνιώδεις ασκήσεις Γ΄ Γυμνασίου (2026). Λευκωσία: Π.Ι.Κ. – Υ.Α.Π.
<https://archm.schools.ac.cy/el/yliko/didaktiko-yliko>
3. Οικονόμου, Μ. Χ. Γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής, Γυμνασίου – Λυκείου. (χ.χ.). Αθήνα: Ο.Ε.Δ.Β.
https://sch.cy/sm/435/grammatiki_archaias_ellinikis.pdf
4. Μπίλλα, Π. (χ.χ.). Συντακτικό Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας, Α΄ Β΄ Γ΄ Γυμνασίου. Αθήνα: Ο.Ε.Δ.Β. (https://sch.cy/sm/435/syntaktiko_archaias_ellinikis_gym.pdf)
5. Συμεωνίδης, Χ., Ξενής, Γ., & Φλιάτουρας, Α. (χ.χ.). Λεξικό Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας. Α΄, Β΄, Γ΄ Γυμνασίου. Αθήνα: Ο.Ε.Δ.Β. (https://sch.cy/sm/435/leksiko_archaias_ellinikis_glossas.pdf)

ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ

Ο γενικός σκοπός του μαθήματος παρατίθεται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας: https://sch.cy/sm/205/ap_genikos_skopos_mathimatos.pdf

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Γενικοί δείκτες επιτυχίας – Μαθησιακά αποτελέσματα¹

Μέσα από τη διδασκαλία του μαθήματος της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας στη Γ΄ Γυμνασίου επιδιώκεται οι μαθητές/-τριες να:

- Α. Επεξεργάζονται το αρχαιοελληνικό κείμενο σε σχέση με το κειμενικό όλον και το πλαίσιο παραγωγής του, διακρίνουν κειμενικά χαρακτηριστικά και προσδιορίζουν την ταυτότητα του κειμένου.
- Β. Επεξεργάζονται το κείμενο ως περιεχόμενο, εντοπίζουν και διερευνούν κειμενικά στοιχεία, κατανοούν τη δομή (συνεκτικότητα) του κειμένου.
- Γ. Επεξεργάζονται το κείμενο ως μορφή: λεξιλόγιο, γραμματικά φαινόμενα (μορφολογία και λειτουργικότητα), συντακτικά φαινόμενα (δόμηση του λόγου και λειτουργικότητα).
- Δ. Επεξεργάζονται το κείμενο ως χώρος συνάντησης αρχαίου και σύγχρονου κόσμου: κατανοούν και αποδίδουν το κείμενο στα Νέα Ελληνικά, προσεγγίζουν βιωματικά, κριτικά και διαχρονικά τα στοιχεία του κειμένου, συσχετίζουν γνώσεις, στάσεις και αξίες με τη σύγχρονη πραγματικότητα, προσεγγίζουν διεπιστημονικά/διαθεματικά το κείμενο με αξιοποίηση πολυτροπικού υλικού.

Βασικές αρχές διδασκαλίας του μαθήματος

Το μάθημα της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας από πρωτότυπο διδάσκεται κυρίως με βάση τις αρχές της Επικοινωνιακής – Κειμενοκεντρικής προσέγγισης. Συνεξετάζονται μορφή και περιεχόμενο του κειμένου, με τρόπο που να αναδεικνύουν τις γλωσσικές επιλογές του συγγραφέα και να δείχνουν πώς αυτές συμβάλλουν στην οικοδόμηση των νοημάτων του κειμένου. Γίνεται αναφορά στο πλαίσιο επικοινωνίας, στις λεξιλογικές και γραμματικές επιλογές του συγγραφέα, αλλά και στο ύφος, την οργάνωση/δομή του λόγου και τους μηχανισμούς συνοχής και συνεκτικότητας του κειμένου. Ειδικότερα, στη Γ΄ τάξη Γυμνασίου ο σκοπός της διδασκαλίας της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας είναι κατά κύριο λόγο η **περαιτέρω ενίσχυση της επαφής** των μαθητών/-τριών με τον αρχαίο ελληνικό λόγο, ώστε **να αγαπήσουν το μάθημα** και βαθμιαία να αποκτήσουν την ικανότητα **να κατανοούν** τους αρχαίους Έλληνες συγγραφείς από το πρωτότυπο και να γίνονται δέκτες των μηνυμάτων τους.

Για τον σκοπό αυτό εφαρμόζονται οι ακόλουθες αρχές διδασκαλίας:

1. Εξέταση του κειμένου ενταγμένου στο **γραμματειακό του είδος** και στο **ιστορικοκοινωνικό του πλαίσιο**, με τις απολύτως απαραίτητες σχετικές πληροφορίες.
2. **Ορθή, εκφραστική ανάγνωση** από τον/την εκπαιδευτικό και αξιοποίηση της *κατὰ κῶλα* γραφής. Η αποτελεσματικότητα της ανάγνωσης ενισχύεται με **αναγνωστική οδηγία** προς τους/τις μαθητές/-τριες, ώστε αφενός αυτοί/αυτές να μην παρακολουθούν παθητικά και αφετέρου να αναδειχθούν τα υπό έμφαση στοιχεία του κειμένου. Ύστερα από προετοιμασία, γίνεται μεγάλωφονη ανάγνωση και από τους/τις μαθητές/-τριες.
3. **Ολιστική και κειμενοκεντρική προσέγγιση**. Η ολιστική προσέγγιση αφορά την ισομερή συνεξέταση **μορφής και περιεχομένου** (γλώσσα και νοήματα), ενώ η κειμενοκεντρική αφορά την **κατανόηση του κειμένου** με βάση τις πληροφορίες που δίνει το ίδιο το κείμενο (και όχι άλλες, εκτός κειμένου).
4. **Τριμερής πορεία όλο-μέρος-όλο**. Ενδεικτικά:
 - Όλο**: η συνολική ανάγνωση του κειμένου
 - Μέρος**: ενότητες/περίοδοι/κῶλα ή τομείς κειμενικής ανάλυσης (γλωσσικός, αισθητικός, πραγματολογικός)
 - Όλο**: συνολική αποτίμηση της αξίας και σημασίας του κειμένου, κατανόηση και ερμηνεία του κειμένου.

¹ Βλ. Αναλυτικό Πρόγραμμα Αρχαίων Ελληνικών – Δείκτες Επιτυχίας και Δείκτες Επάρκειας

5. Πορεία **από τα Νέα Ελληνικά (και την κυπριακή διάλεκτο) στα Αρχαία Ελληνικά**, από το γνωστό και οικείο στο νέο, ώστε να εντοπίζουν και να κατανοούν τις ομοιότητες και διαφορές μεταξύ Αρχαίων και Νέων Ελληνικών.
6. **Αξιοποίηση βασικών βιβλίων αναφοράς** (σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή). Αποτελεί καλλιέργεια βασικής δεξιότητας η χρήση γραμματικής, συντακτικού και λεξικών της Αρχαίας (αλλά και Νέας) Ελληνικής.
7. **Η απόδοση στα Νέα Ελληνικά ως γόνιμη και δημιουργική διαδικασία**, η οποία δείχνει ότι οι μαθητές/-τριες κατανοούν τα κύρια νοήματα του κειμένου καθώς και τα γραμματικά και συντακτικά στοιχεία της γλώσσας (μορφή και περιεχόμενο). Η απόδοση ως στοιχείο που υποβοηθά στην ερμηνεία των κειμένων και όχι ως αυτοσκοπός της διδασκαλίας, ως διαδικασία που αξιοποιεί το «**τι**» (περιεχόμενο), «**πώς**» (λεξιλογικές και γραμματικές επιλογές, εκφραστικά μέσα, ύφος, επικοινωνιακό πλαίσιο, οργάνωση και δομή του λόγου, συνοχή και συνεκτικότητα) και «**γιατί**» (μηνύματα, αξίες, αντιλήψεις, αρχές) του κειμένου. Αξιοποιούνται: πολλαπλές αποδόσεις/μεταφράσεις, παραγωγή, κριτική και διόρθωση απόδοσης/μετάφρασης κ.ά.
8. **Συνδυασμός μαθητοκεντρικών μεθόδων** (διερευνητική, ανακαλυπτική, συνεργατική, επίλυση προβλήματος κ.ά.), **επαγωγική μέθοδος, διαθεματικότητα, δημιουργικές δραστηριότητες, πρόκληση ενδιαφέροντος, καλλιέργεια δεξιοτήτων, αξιοποίηση της τεχνολογίας** και οτιδήποτε καθιστά τη διαδικασία μάθησης ενεργητική και αποτελεσματική.
9. **Βιωματικότητα και επικαιροποίηση**, ώστε να αναδειχθεί και η χρηστικότητα του μαθήματος.
10. **Μελέτη και εφαρμογή του Αναλυτικού Προγράμματος**, **επιλογή από τις ενδεικτικές δραστηριότητες** που προτείνονται στους ΔΕ/ΔΕ.
11. **Τήρηση του προβλεπόμενου προγραμματισμού, ώστε να καλυφθούν ορθά όλες οι ενότητες.**
12. **Αξιολόγηση**: βλ. σχετικές οδηγίες. <https://archm.schools.ac.cy/index.php/el/yliko/axiologisi>

4

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Γ΄ Γυμνασίου Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2026-2027		Διδακτικές περιόδοι: 2 διδακτικές περιόδοι το Α΄ Τετράμηνο 3 διδακτικές περιόδοι το Β΄ Τετράμηνο		
Α΄ Τετράμηνο (2 διδακτικές περιόδοι)				
Ενδεικτικά κείμενα	Διδακτέα	Διδακτικές οδηγίες	ΔΕ/ΔΕ	Δ.Π.
		ενεστώτα, μέλλοντα, παρατατικού και αορίστου ενεργητικής και μέσης φωνής βαρύτονων ρημάτων. - Οι μαθητές/-τριες εντοπίζουν τα βαρύτονα ρήματα της οριστικής που υπάρχουν στο κείμενο της ενότητας (<i>γινώσκουσιν, ἄγει, ἐστί</i>), τα μεταφέρουν στον αντίθετο αριθμό και στον αντίστοιχο τύπο του παρατατικού και του μέλλοντα (ο/η εκπαιδευτικός σχηματίζει τους χρόνους των ανωμάτων ρημάτων που δεν γνωρίζουν οι μαθητές/-τριες). - Οι μαθητές/-τριες ασκούνται στον μετασχηματισμό προτάσεων του κειμένου και επισημαίνουν την αλλαγή που επέρχεται στο περιεχόμενό του, όταν αλλάξει ο χρόνος (ενεστώτας – παρατατικός – μέλλοντας – αόριστος), όταν αλλάξει ο αριθμός (ενικός – πληθυντικός) των ρημάτων, των ουσιαστικών, ενός υποκειμένου, μίας αντωνυμίας κ.ά.		
Ενότητα 2^η Κείμενο: Διόδωρου Σικελιώτου <i>Βιβλιοθήκη</i> 10.4.3-6 (διασκευή): <i>Δάμων και Φιντίας</i>	Κατανόηση και απόδοση κειμένου στα Ν.Ε. Λεξιλογικά: Παραγωγή και σύνθεση: ρ. <i>αἰτοῦμαι, τρέχω</i> Γραμματική: - Απαρέμφατο (Επανάληψη) - Υποτακτική, ευκτική, προστακτική ενεστώτα ενεργητικής και μέσης φωνής βαρύτονων ρημάτων (μορφή και σημασία στις κύριες προτάσεις).	Κείμενο (σελ. 11-12) - Οι μαθητές/-τριες αποδίδουν το κείμενο στα Ν.Ε. αξιοποιώντας την κατά κώλα γραφή και το λεξιλόγιο του βιβλίου. Επιλεκτικά αναγνωρίζουν κύριους όρους της πρότασης. - Οι μαθητές/-τριες εξασκούνται στη μεγαλόφωνη ανάγνωση του κειμένου. - Εξηγείται η χρήση των αντιθετικών συνδέσμων <i>μέν... δέ</i> που εντοπίζεται στο κείμενο: <i>Τινὲς μὲν ἐπίστευον ... τινὲς δ' ἔλεγον.</i> - Οι μαθητές/-τριες εντοπίζουν τις αναφορικές αντωνυμίες του κειμένου και αναγνωρίζουν τις λέξεις στις οποίες αναφέρονται. - <u>Η πρακτική αυτή εφαρμόζεται σε όλα τα κείμενα.</u> - Οι μαθητές/-τριες απαντούν τις ερωτήσεις κατανόησης του κειμένου (σελ. 13), λύνουν τις ασκήσεις κατανόησης και μετάφρασης (σελ. 13) και συζητούν ιδέες και αξίες του κειμένου (π.χ. η αξία της αληθινής φιλίας, τα χαρακτηριστικά του γνήσιου φίλου, λόγοι που καθιστούν δυσεύρετη την πραγματική φιλία στη σύγχρονη εποχή). Λεξιλογικά - Γίνονται οι ασκήσεις των σελ. 14-15.	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες και A1, A2, B1, B2, Γ1, Δ1, Δ2, Δ4	9 δ.π.

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Γ΄ Γυμνασίου Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2026-2027			Διδακτικές περιόδοι: 2 διδακτικές περιόδοι το Α΄ Τετράμηνο 3 διδακτικές περιόδοι το Β΄ Τετράμηνο	
Α΄ Τετράμηνο (2 διδακτικές περιόδοι)				
Ενδεικτικά κείμενα	Διδακτέα	Διδακτικές οδηγίες	ΔΕ/ΔΕ	Δ.Π.
	Συντακτικό: - Ειδικό-Τελικό απαρέμφατο (Επανάληψη) - Ταυτοπροσωπία, Ετεροπροσωπία (Επανάληψη) - Απρόσωπη σύνταξη	Γραμματική – Συντακτικό - Οι μαθητές/-τριες εντοπίζουν τα απαρέμφατα του κειμένου. Αξιοποιώντας τις ασκήσεις των σελ. 15-17, γίνεται ανάκληση της προϋπάρχουσας γνώσης: ο σηματισμός του απαρεμφάτου στον ενεστώτα , μέλλοντα και αόριστο ενεργητικής και μέσης φωνής , το είδος του απαρεμφάτου (άναρθρο/έναρθρο, ειδικό/τελικό), η ταυτοπροσωπία και ετεροπροσωπία . - Ο/Η εκπαιδευτικός μπορεί να εξηγήσει την απουσία του απαρεμφάτου στα Ν.Ε. και τις επιβιώσεις του τόσο στα Ν.Ε. όσο και στην κυπριακή διάλεκτο (π.χ. το δούναι και το λαβείν, το δειν κ.λπ.). - Ο/η εκπαιδευτικός διδάσκει την απρόσωπη σύνταξη . Έχει τη δυνατότητα να αξιοποιήσει το κείμενο της Ενότητας 3 (Τετράδιο Εργασιών, σελ. 59, προτείνεται να δοθεί η απόδοση του κειμένου), όπου εντοπίζεται παράδειγμα απρόσωπης σύνταξης: <i>ἐπιλαθέσθαι χρή ...ἐπαίνοις</i> , καθώς και τον πίνακα της σελ. 18, όπου ζητείται από τους/τις μαθητές/-τριες να μεταφέρουν απλές προτάσεις στα Α.Ε. - Με αφετηρία τους ρηματικούς τύπους της οριστικής του κειμένου (σελ. 11), ο/η εκπαιδευτικός ανακαλεί την προϋπάρχουσα γνώση σχετικά με την έγκλιση της οριστικής (συσχέτιση με τα Ν.Ε.) και διδάσκει την έγκλιση της υποτακτικής , ευκτικής και προστακτικής ενεστώτα ενεργητικής και μέσης φωνής (μορφή, σημασία στις κύριες προτάσεις) . Αξιοποιούνται τόσο οι σελίδες της Γραμματικής όσο και οι σελ. 19-21 του βιβλίου. Ο/Η εκπαιδευτικός δύναται να αξιοποιήσει και πάλι το κείμενο της σελ. 59, με παράλληλη απόδοση στα Ν.Ε., για εντοπισμό και αναγνώριση τύπων της υποτακτικής και μετατροπής τους στον αντίθετο αριθμό.	Γ1 Γ3, Γ4	
Ενότητα 3^η Κείμενο: Αριστοτέλους <i>Αθηναίων Πολιτεία</i> , 5-11: <i>Σεισάχθεια</i>	Κατανόηση και απόδοση κειμένου στα Ν.Ε.	Κείμενο (σελ. 23-24) - Γίνεται αναφορά στη <i>σεισάχθεια</i> και τον Σόλωνα, τον θεμελιωτή της Αθηναϊκής Δημοκρατίας (σύνδεση με το μάθημα της Ιστορίας της Α΄ Γυμνασίου).	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες και	10 δ.π.

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Γ΄ Γυμνασίου Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2026-2027		Διδακτικές περιόδοι: 2 διδακτικές περιόδοι το Α΄ Τετράμηνο 3 διδακτικές περιόδοι το Β΄ Τετράμηνο		
Α΄ Τετράμηνο (2 διδακτικές περιόδοι)				
Ενδεικτικά κείμενα	Διδακτέα	Διδακτικές οδηγίες	ΔΕ/ΔΕ	Δ.Π.
	Λεξιλογικά: Παραγωγή-σύνθεση: ρ. <i>είμι, αίρω-αίρουμαι</i> Γραμματική: - Συμφωνόληκτα αφωνόληκτα Γ΄ κλίσης - Φωνηεντόληκτα ουσιαστικά Γ΄ κλίσης Συντακτικό: - Μονόπτωτα – Δίπτωτα ρήματα - Άμεσο-Έμμεσο αντικείμενο	- Οι μαθητές/-τριες αποδίδουν το κείμενο στα Ν.Ε. αξιοποιώντας την κατά κώλα γραφή και το λεξιλόγιο του βιβλίου. Επιλεκτικά αναγνωρίζουν κύριους όρους της πρότασης. - Οι μαθητές/-τριες εξασκούνται στη μεγαλόφωνη ανάγνωση του κειμένου. - Οι μαθητές/-τριες εντοπίζουν την αναφορική αντωνυμία που απαντά στο κείμενο και αναγνωρίζουν τη λέξη στην οποία αναφέρεται. - Οι μαθητές/-τριες απαντούν τις ερωτήσεις κατανόησης του κειμένου (σελ 25), λύνουν τις ασκήσεις κατανόησης και μετάφρασης (σελ. 25) και συζητούν τις ιδέες και τα νοήματα του κειμένου. Λεξιλογικά Αξιοποιούνται οι ασκήσεις των σελ. 25-27 και προτείνεται η χρήση λεξικών (έντυπων ή/και ηλεκτρονικών). Γραμματική - Με αφορμή την επισήμανση τύπων τριτόκλιτων ουσιαστικών που υπάρχουν στο κείμενο (π.χ. <i>τῆς τάξεως, τῆς στάσεως, ἄρχων, Σόλων, χρεῶν, τὸ βάρος</i>), ο/η εκπαιδευτικός εισάγει τους μαθητές/-τριες στη γ΄ κλίση ουσιαστικών, τα γενικά της χαρακτηριστικά και στη συνέχεια επικεντρώνεται στα συμφωνόληκτα αφωνόληκτα και στα φωνηεντόληκτα ουσιαστικά της Γ΄ κλίσης (συσχετισμός με τα Ν.Ε., ομοιότητες και διαφορές, αναφορά στη δοτική και στις επιβιώσεις της στα Ν.Ε.). Οι μαθητές/-τριες ανατρέχουν στη Γραμματική και αξιοποιούνται οι σελ. 27-30, 61-62 (συμφωνόληκτα αφωνόληκτα). Για τα φωνηεντόληκτα αξιοποιούνται οι τύποι <i>γονεῦσι</i> (κείμενο σελ. 5), <i>τάξεως</i> και <i>στάσεως</i> και η Γραμματική (σελ. 61-64). - Οι μαθητές/-τριες εμπεδώνουν τη νέα ύλη με ασκήσεις αναγνώρισης συμφωνόληκτων αφωνόληκτων και φωνηεντόληκτων ουσιαστικών της Γ΄ κλίσης στα κείμενα των Ενοτήτων 1 (σελ. 5) και 3 (σελ. 23) και μεταφοράς τους στον αντίθετο αριθμό.	A1, A2, B1, Γ1, Γ4, Δ1, Δ2, Δ4 Γ1 Γ3	

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Γ΄ Γυμνασίου Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2026-2027			Διδακτικές περιόδοι: 2 διδακτικές περιόδοι το Α΄ Τετράμηνο 3 διδακτικές περιόδοι το Β΄ Τετράμηνο	
Α΄ Τετράμηνο (2 διδακτικές περιόδοι)				
Ενδεικτικά κείμενα	Διδακτέα	Διδακτικές οδηγίες	ΔΕ/ΔΕ	Δ.Π.
		Συντακτικό - Ο/Η εκπαιδευτικός ανακαλεί την προϋπάρχουσα γνώση σχετικά με: (α) τα μονόπτωτα ρήματα και το αντικείμενο, αξιοποιώντας τα Ν.Ε. και το κείμενο της ενότητας: π.χ. <i>ἀντέστη τοῖς γνωρίμοις ὁ δῆμος, Σόλων τὸν δῆμον ἠλευθέρωσε, Σόλων ἐποίησε ἀποκοπὰς</i> (β) τα δίπτωτα ρήματα και το άμεσο – έμμεσο αντικείμενο , αξιοποιώντας τις σελίδες 30-31.	Γ4	
Επανάληψη-Διαγώνισμα-Ανατροφοδότηση / Εργασίες				4 δ.π.
Σύνολο διδακτικών περιόδων Α΄ Τετραμήνου				30 δ.π.

ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2026-2027

ΠΛΑΙΣΙΟ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ Γ΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Α΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ – ΕΥΡΙΠΙΔΗ ΕΛΕΝΗ	
ΕΒΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: Α΄ Τετράμηνο: 2 Β΄ Τετράμηνο: 1	ΜΗ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ:

1. Δεσύπρης, Ν., Παπαγεωργάκης, Δ., Ράμμος, Χ., & Τσενέ, Κ. (χ.χ.). *Δραματική ποίηση, Ευριπίδη Ελένη, Γ΄ Γυμνασίου*. Αθήνα: Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος»

https://sch.cy/sm/435/dramatiki_poiisi_evripidi_eleni_c-gym_vm.pdf

2. Από τον Όμηρο στην Αρχαϊκή Επική Ποίηση της Κύπρου και στην Ελένη του Ευριπίδη. Α΄, Β΄, Γ΄ Γυμνασίου. Επιλογή Σχετικών Κειμένων της Αρχαίας Κυπριακής Γραμματείας. (2018). Λευκωσία: Π.Ι.Κ. - Υ.Α.Π.

https://sch.cy/sm/435/archaia_kypriaki_grammateia.pdf. Αξιοποιείται κατά την κρίση του/της εκπαιδευτικού.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ

Ο γενικός σκοπός του μαθήματος παρατίθεται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας:
https://sch.cy/sm/205/ap_genikos_skopos_mathimatos.pdf

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Γενικοί δείκτες επιτυχίας – Μαθησιακά αποτελέσματα²

Μέσα από τη διδασκαλία της *Ελένης* του Ευριπίδη επιδιώκεται οι μαθητές/μαθήτριες να:

- A. Επεξεργάζονται το κείμενο σε σχέση με το κειμενικό όλον και το πλαίσιο παραγωγής του: αναγνωρίζουν το γραμματειακό είδος του δράματος και τα χαρακτηριστικά του, προσδιορίζουν την ταυτότητα του κειμένου.
- B. Επεξεργάζονται το κείμενο ως περιεχόμενο: εντοπίζουν και διερευνούν κειμενικά στοιχεία, εντοπίζουν αισθητικά και υφολογικά στοιχεία και αξιολογούν τον λειτουργικό τους ρόλο, κατανοούν τη συνοχή και συνεκτικότητα του κειμένου.
- Γ. Επεξεργάζονται το κείμενο ως μορφή: οργάνωση και δομή, λειτουργία ποιητικού λόγου, σημασιολογικές διαστάσεις σημαντικών νοηματικά λέξεων.
- Δ. Επεξεργάζονται το κείμενο ως χώρο συνάντησης αρχαίου και σύγχρονου κόσμου: προβληματίζονται και διαμορφώνουν την προσωπική τους άποψη για θέματα που τίγονται στην *Ελένη*, αναζητούν και αξιοποιούν πληροφορίες από άλλες επιστημονικές και θεματικές περιοχές για την προσέγγιση και κατανόηση του έργου, διαπιστώνουν τις επιδράσεις που άσκησε η *Ελένη* σε μεταγενέστερους δημιουργούς, εφαρμόζουν τεχνικές και αρχές πολυτροπικότητας και πολυγλωσσισμού στην προσέγγιση του έργου.

Βασικές αρχές διδασκαλίας του μαθήματος

- 13. Εξέταση του κειμένου ενταγμένου στο **γραμματειακό του είδος** και στο **ιστορικοκοινωνικό του πλαίσιο**.
- 14. Γόνιμη ένταξη των στοιχείων της **εισαγωγής στη διδασκαλία του κειμένου**.
- 15. Συνεξέταση **μορφής και περιεχομένου**: συνεξετάζονται το «**τι**» (περιεχόμενο), «**πώς**» (στοιχεία τεχνικής, εκφραστικά μέσα) και «**γιατί**» (μηνύματα, αξίες, αντιλήψεις, αρχές) του κειμένου.
- 16. **Τεχνικές διδασκαλίας εκτενούς κειμένου** (όλον-μέρος-όλον, θεματική προσέγγιση και όχι κατά στίχον ερμηνεία, επικέντρωση στην κάλυψη των γενικών δεικτών επιτυχίας, συνδυασμός μαθητοκεντρικών μεθόδων: διερευνητική, ανακαλυπτική, συνεργατική, επίλυση προβλήματος, διαθεματικότητα κ.ά., δημιουργικές δραστηριότητες, πρόκληση ενδιαφέροντος, καλλιέργεια δεξιοτήτων, βιωματικότητα, επικαιροποίηση κ.λπ.).
- 17. **Ορθή, εκφραστική ανάγνωση** του κειμένου. Η αποτελεσματικότητά της ενισχύεται με **αναγνωστική οδηγία** προς τους/τις μαθητές/μαθήτριες, ώστε αφενός αυτοί/αυτές να μην παρακολουθούν παθητικά και αφετέρου να αναδειχθούν οι θεματικοί άξονες του κειμένου.
- 18. **Βιωματικότητα και επικαιροποίηση**, ώστε να αναδειχθεί και η χρηστικότητα του μαθήματος.
- 19. **Μελέτη και εφαρμογή του Αναλυτικού Προγράμματος**, επιλογή από τις **ενδεικτικές δραστηριότητες** που προτείνονται στους ΔΕ/ΔΕ.

² Βλ. *Αναλυτικό Πρόγραμμα Αρχαίων Ελληνικών – Δείκτες Επιτυχίας και Δείκτες Επάρκειας*.

20. Τήρηση του προβλεπόμενου προγραμματισμού, ώστε να καλυφθεί ορθά ολόκληρο το έργο.
21. Αξιοποίηση των θεατρικών παραστάσεων της *Ελένης* καθόλη τη διάρκεια της διδασκαλίας της τραγωδίας (βλ. ιστότοπο του μαθήματος, «Χρήσιμο Υλικό», <https://archm.schools.ac.cy/el/chrisimo-yliko-gym>).
22. Αξιολόγηση: βλ. σχετικές οδηγίες.
<https://archm.schools.ac.cy/index.php/el/yliko/axiologisi>

Ευριπίδη <i>Ελένη</i>			
Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2026-2027		Α΄ Τετράμηνο (2 διδακτικές περιόδου)	
Καθόλη τη διάρκεια διδασκαλίας της τραγωδίας, ο/η εκπαιδευτικός αξιοποιεί, κατά την κρίση του/της, τις θεατρικές παραστάσεις της <i>Ελένης</i> (βλ. https://archm.schools.ac.cy/el/chrisimo-yliko-gym) καθώς και τις ανακεφαλαιωτικές ερωτήσεις/δραστηριότητες του βιβλίου.			
Ενότητες	Στίχοι - Θέματα	ΔΕ/ΔΕ	δ.π.
Εισαγωγή	- Εισαγωγή (σελ. 5-7): <i>Αθήνα... 2500 περίπου χρόνια πριν</i>: το ιστορικό πλαίσιο, το πνευματικό κλίμα, η παραδοσιακή και η «καινή» Ελένη του Ευριπίδη, υπόθεση, τα πρόσωπα - Δίνονται βασικές πληροφορίες και γίνεται διευκρίνιση των <u>απολύτως απαραίτητων</u> πληροφοριών για: προέλευση και είδη δραματικής ποίησης, προέλευση και ορισμό τραγωδίας, κατά ποσόν και κατά ποιόν μέρη, χαρακτηριστικά του αρχαίου θεάτρου. Γίνεται επαναφορά σε στοιχεία της εισαγωγής καθόλη τη διάρκεια του έτους και εξέτασή τους σε σχέση με το κείμενο. Αξιοποιείται το «Ας γίνουμε θεατές» κάθε ενότητας.	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες και A1, A2	2 δ.π.
Πρόλογος	1^η σκηνή, στίχοι 1-82 (σελ. 9-15) - Ο τόπος και οι άνθρωποι - Η ταυτότητα της ηρωίδας - Τα βάσανα της Ελένης στο παρελθόν - Τα βάσανα της Ελένης στο παρόν	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες και A1, B1, B2, B3, B4, Γ1, Γ2, Δ1, Δ4	2 δ.π.

Ευριπίδη <i>Ελένη</i>			
Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2026-2027		Α΄ Τετράμηνο (2 διδακτικές περιόδου)	
Καθόλη τη διάρκεια διδασκαλίας της τραγωδίας, ο/η εκπαιδευτικός αξιοποιεί, κατά την κρίση του/της, τις θεατρικές παραστάσεις της <i>Ελένης</i> (βλ. https://archm.schools.ac.cy/el/chrisimo-yliko-gym) καθώς και τις ανακεφαλαιωτικές ερωτήσεις/δραστηριότητες του βιβλίου.			
Ενότητες	Στίχοι - Θέματα	ΔΕ/ΔΕ	δ.π.
	• 2^η σκηνή, στίχοι 83-191 (σελ. 16-21) - Η είσοδος του Τεύκρου – Η ταυτότητά του - Οι πληροφορίες του Τεύκρου - Ο σκοπός του ταξιδιού του Τεύκρου. - Η αποχώρησή του	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες και B1, B2, Γ1, Δ1, Δ2, Δ4, Δ5	2 δ.π.
Πάροδος	• Στίχοι 192-288 (σελ. 23-28) - Η επίκληση της Ελένης - Η είσοδος των γυναικών του χορού - Οι συμφορές της Ελένης - Η ανταπόκριση του χορού - Οι υπαίτιοι των συμφορών	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες και A1, B1, B2, B3, Γ1, Δ1, Δ2, Δ4	2 δ.π.
	• Στίχοι 289-371 (σελ. 28-33) - Η αλλόκοτη ζωή της Ελένης - Η απόφαση της Ελένης - Η παρέμβαση του χορού	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες και B1, B2, B3, B4, Γ1, Δ1, Δ4	2 δ.π.
	• Στίχοι 372-436 (σελ. 34-38) - Η αντίδραση της Ελένης - Ο θρήνος της Ελένης	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες και B1, B2, B3, Γ1, Δ1, Δ2, Δ3, Δ4	2 δ.π.

Ευριπίδη <i>Ελένη</i>			
Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2026-2027		Α΄ Τετράμηνο (2 διδακτικές περιόδους)	
Καθόλη τη διάρκεια διδασκαλίας της τραγωδίας, ο/η εκπαιδευτικός αξιοποιεί, κατά την κρίση του/της, τις θεατρικές παραστάσεις της <i>Ελένης</i> (βλ. https://archm.schools.ac.cy/el/chrisimo-yliko-gym) καθώς και τις ανακεφαλαιωτικές ερωτήσεις/δραστηριότητες του βιβλίου.			
Ενότητες	Στίχοι - Θέματα	ΔΕ/ΔΕ	δ.π.
Α΄ Επεισόδιο	1^η σκηνή, στίχοι 437-494 (σελ. 39-42) - Η είσοδος του Μενελάου. Το παρελθόν του - Το παρόν του	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες και A1, B1, B2, B3, Γ1, Δ1, Δ3, Δ4, Δ6	2 δ.π.
	2^η σκηνή, στίχοι 495-541 (σελ. 42-45) - Ο Μενέλαος και η αφιλόξενη γερόντισσα	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες και B1, B2, B3, Γ1, Δ1, Δ4	1 δ.π.
	3^η σκηνή, στίχοι 542-575 (σελ. 46-48) - Προβληματισμοί και αποφάσεις του Μενελάου	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες και B1, B2, B3, Γ1	1 δ.π.
Επιπάροδος Β΄ Επεισόδιο	- Επιπάροδος, 1^η σκηνή, στίχοι 576-658 (σελ. 49-53) - Η επιστροφή του χορού και της Ελένης - Η εμφάνιση του Μενελάου - Η Ελένη αναγνωρίζει τον Μενέλαο	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες και A1, B1, B2, B3, Γ1, Δ1, Δ4	2 δ.π.
	2^η σκηνή, στίχοι 659-840 (σελ. 54-63) - Η είσοδος του αγγελιαφόρου και η ανάληψη του ειδώλου - Ο Μενέλαος αναγνωρίζει την Ελένη - Η αναδρομή στο παρελθόν - Ο αγγελιαφόρος αναγνωρίζει την Ελένη	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες και B1, B2, B3, Γ1, Δ1, Δ2, Δ3, Δ5	2 δ.π.

Ευριπίδη <i>Ελένη</i>			
Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2026-2027		Α΄ Τετράμηνο (2 διδακτικές περιόδους)	
Καθόλη τη διάρκεια διδασκαλίας της τραγωδίας, ο/η εκπαιδευτικός αξιοποιεί, κατά την κρίση του/της, τις θεατρικές παραστάσεις της <i>Ελένης</i> (βλ. https://archm.schools.ac.cy/el/chrisimo-yliko-gym) καθώς και τις ανακεφαλαιωτικές ερωτήσεις/δραστηριότητες του βιβλίου.			
Ενότητες	Στίχοι - Θέματα	ΔΕ/ΔΕ	δ.π.
	3^η σκηνή, στίχοι 841-941 (σελ. 64-69) - Τα παλιά πάθη του Μενελάου και ο νέος κίνδυνος - Το πρόβλημα της σωτηρίας	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες και B1, B2, B3, Γ1, Δ1, Δ3	2 δ.π.
	4^η σκηνή, στίχοι 942-1139 (σελ. 70-79) - Η εμφάνιση της Θεονόης - Ο λόγος της Ελένης - Ο λόγος του Μενελάου - Η απόφαση της Θεονόης	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες και B1, B2, B3, B4, Γ1, Γ2, Δ1, Δ3, Δ4, Δ5	2 δ.π.
	5^η σκηνή, στίχοι 1140-1219 (σελ. 80-86) - Το σχέδιο της σωτηρίας - Η προσευχή της Ελένης	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες και B1, B2, B3, Γ1, Δ1, Δ3	2 δ.π.
Επανάληψη–Διαγώνισμα-Ανατροφοδότηση / Εργασίες			4 δ.π.
Σύνολο διδακτικών περιόδων Α΄ Τετραμήνου			30 δ.π.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ	
ΓΡΑΠΤΗ	ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ/ΣΥΝΤΡΕΧΟΥΣΑ/ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ
Ένα 40΄/45΄ διαγώνισμα	- Γραπτές εργασίες – πρότζεκτ (εκπόνηση και παρουσίαση) - Προφορική επίδοση - Εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης (https://sch.cy/sm/443/diamorfotiki_axiologisi.pdf)